

MLADOST.

LETNIK XIII.

4. ŠTEVILKA

»Mladost«, orlovsko glasilo, izhaja v začetku vsakega meseca v Ljubljani. — List izdaja konzorcij »Mladosti« v Ljubljani. — Upravništvo je v Ljubljani, Jugoslovanska tiskarna, pritličje. — Naročnina je za člane Orlovske Zveze 20 K, za vse druge 25 K na leto. — Posamezna številka velja 3— K. — Odgovorni urednik je Ludovik Tomažič. — Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Urejuje: **Jože Staběj**, Ljubljana, Jugoslovanska tiskarna.

Pripravljajmo se!

Dnevi 1. slovanskega orlovskega tabora v Mariboru, ki se bo vršil od 29. julija do 3. avgusta 1920 so vedno bližje. Nekaj kratkih mesecev še in treba se bo odpraviti na pot v Maribor za več dni. Orli-tekmovalci bodo morali priti že v sredo 28. julija zvečer, vsi drugi Orli pa v petek 30. julija zvečer. Iz Maribora bodo mogli oditi v nedeljo 1. avgusta ponoči, v kolikor ne bodo zaposleni še nadaljna dva dni. Naj misli na vse to **že danes** vsakdo in naj s tem vedno računa. Natančnejši spored tabora bomo priobčili prihodnjič.

Telovadci naj neumorno vadijo in pilijo vaje, ki so določene za javen nastop na taboru. Kdor ne bo znal vaj povsem dobro, na taboru ne bo smel nastopiti in tega načela se bo držal vaditeljski zbor Orlovske zveze strogo in enako za vse.

Tekmovalci naj prebereje natančno tekmovalni red, ki je izšel v posebni knjižici in naj se drže dosledno vseh navodil v nji. Urite in vadite se, da bodo tekmovalne vrste čim vzornejše.

Trobentači naj se drže navodil, kakor so priobčena v ti številki »Mladosti«. Proč s površnostjo in polovičarstvom!

Pevci naj si nemudoma naroče Orlovsko pesmarico, ki stane izvod 3 K, 20 izvodov skupaj naročenih po 250 K. Orlovski pesem mora doneti na naših pohodih skozi jugoslovanski Maribor iz tisočih grl in oznanjati veselje in radost katoliške mladine. **Pevski zbori** naj se učijo dr. Fr. Kimovčeve »Staroslovenske sv. maše«, ki se bo pela skupno pri slavnostni sv. maši. Naročite nemudoma posamezne glasove, ki stane vsak 2 K. Ne odlašajte več!

Godbe naj enako ne izgube izpred oči zavesti, da se je treba veliko vaditi in učiti. Igrati bodo smele le tiste godbe, ki bodo res dobro izvežbane.

Pripravlja naj se vse in sleherni, da bo mogel pohiteti brezskrbno veliki dan katoliške misli v Maribor. Vse, prav vse se mora takrat zbrati na 1. slovanskem orlovskem taboru, doma naj ostanejo samo čuvaji in onemogli. Vsaka vas, vsaka fara naj že zdaj prične z organizacijo udeležnikov v posameznih skupinah, ki naj ima vsaka svojega vodnika. Pri toliki množini ljudi je pač gotovo, da bo moral skrbeti vsak sam zase. Osrednji pripravljalni odbor bo itak čez glavo zaposlen s preskrbo številnih gostov in telovadcev.

Vsi na delo, roke vseh naj se gibljejo neumorno!

Vera — zasebna reč?

Dr. Aleš Ušeničnik.

glaša se zadnji čas zopet bolj tista stara liberalna beseda; vera je zasebna reč. Prej so to ponavljali za liberalci socialni demokratje, zdaj ponavljajo tudi že »samostojni kmetje«. Beseda je kakor nalašč pripravna, da dela zmedo. Opomniti je pa, da to nima nič opraviti s tisto drugo tudi liberalno zahtevo, da naj se duhovniki ne mešajo v politiko. To je čisto svoje vprašanje. Naj bo vera zasebna reč ali naj ne bo, v demokratični državi imajo duhovniki prav tisto pravico mešati se v politiko, kakoršno imajo drugi svobodni državljani: kmetje in delavci, obrtniki in trgovci, advokatje, zdravniki in učitelji. Ali mar duhovniki niso državljani? ali so učitelji bolj državljani kakor duhovniki? V demokratični državi ne poznamo državljanov dvojne vrste: bolj državljanov in manj državljanov. Kdor zvesto izpolnjuje svoje državljanske dolžnosti, ima tudi državljanske pravice. Naj bi si bila vera še tako zasebna stvar, duhovniki - državljani bodo smeli po svoje v politiko posegati, kakor posegajo učitelji in drugi državljani. Te svobode jim nihče po pravici jemati ne more in ne sme!

Beseda »vera je zasebna reč« pomeni nekaj drugega. Ta beseda pravi to, naj se verske reči izločijo iz politike, iz javnega življenja, iz misli in skrbi parlamenta, vlade in države. Vero, verske reči in verske skrbi naj država prepusti posameznikom, vsakemu zase. Naj vsak za sebe, ali kakor pravijo, zasebno to reč sam s

seboj uredi in oskrbi, kakor mu je najbolj prav.

Ta beseda na videz tudi ni napačna. Vsak, pravijo liberalci in socialni demokratje, je sam odgovoren za svoje notranje mišljenje in življenje, vsak bo sam odgovor dajal pred svojo vestjo ali recite, če hočete, pred večnim Bogom. Naj se torej tudi vsakemu pusti, da veruje, kar sam misli, da je prav. Če se moti, saj bo to njegova škoda, če vedé zavrača pravo spoznanje, saj bo sam kriv. Pustimo vsakemu svoj prav, pustimo vsakemu svojo vero ali nevero! Srce je vsakemu svoje svetišče, ne segajmo v tuja svetišča, skrbimo le za to, da bo naše res sveto! Pustimo tistemu, ki veruje, da doma v svoji »kamnici« lepo molí, da ima kropivček pri durih in se vselej pokriža, ko gre z doma, da ima v kotu za mizo križ in podobo Matere božje in prižiga ob sobotah pred podobo lučko svoji božji materi na čast. Zakaj bi mu jemali to tolažbo in motili to veselje? Pustimo pa tudi tistemu, ki ne veruje, da obeša na stene svojega stanovanja same posvetne podobe, da lega v posteljo, ne da bi se prekrizal, da vstaja, ne da bi pomolil. On ne veruje, zakaj bi ga silili, da bi po vnanje delal, česar v srcu ne veruje?

Ni mogoče tajiti, da ima ta zahteva neki videz resnice in pravice. Na videz hoče svobodo, in svoboda je nekaj lepega in mikavnega, kar vedno radi poslušamo in vedno radi imamo. In vendar je ta beseda in zahteva zmotna! Vera ni zasebna reč in biti ne more!

Ne bomo tu obnavljali tiste hude obtožbe, da liberalci in socialni demokratje s to besedo le prikrivajo svoje prave, čisto drugačne namene, namreč te, da hočejo vero kratkomalo uničiti. Kar na splo-

no je ta obtožba prehuda. V veliki meri je pa gotovo upravičena. Če je vera zasebna, svobodna, vsakega svoja reč, zakaj pa liberalci in socialni demokratje in žal že nekateri samostojni kmetje verne ljudi tako sovražijo, smeše in grde? Ali naj bo samo brezverstvo svobodno, vera pa ne? Potem so tiste besede res samo hinavščina in laž! Zatrli bi radi krščanstvo, a ker se še s tem naklepom ne upajo na dan, govore, da je vera zasebna reč, da naj se torej umakne v zasebno življenje. Češ, če jo iztisnemo najprej iz vsega javnega življenja, potem jo bomo že prav počasi izrinili tudi iz src in duš. To obtožbo potrjuje še to, da mnogi liberalci in posebno socialni demokratje tega tudi nič ne taje. Kako pa? Saj je n. pr. Marks, oče novodobnega socializma, krščanstvo smrtno sovražil in z njegovim duhom napolnjen je vodja nemških socialistov Bebel odkrito oznanjal, da bo eden izmed temeljev prihodnje socialistične države — ateizem, to je popolno brezverstvo in bogotajstvo! Veliki liberalci se pa drže brezverskega Volterja, ki je v besnem sovraštvu do krščanstva vpil: Ubija je nesramnica (katoliška Cerkev)!

Vendar te obtožbe ne bomo obnavljali. Mirno, brez obtožb in očitkov, bomo pokazali, da je tista beseda »vera je zasebna reč« nemožna beseda.

Vera je nekaj, kar sega iz globine duše v vse življenje. Vera podaja zadnji odgovor na prva vprašanja: odkod in kam? Zakaj smo na svetu? Kje je naš cilj? Ta odgovor je tako silen, da sega iz zasebnega življenja v družino, v družbo, v državo. Bog nas je ustvaril, pravi vera, ustvaril nas je za večno blaženo življenje, a pogoj je, da izpolnjujemo božje zapovedi. Ker je človeštvo že izpočetka padlo v greh, se nas je Bog usmilil, nas odrešil po Kristusu, nam dal Cerkev in zakramente, da bi se rešili večne pogube. Komur je segel ta evangelij v dušo, ta ne bo nikdar mogel umeti, kako bi mogla biti vera komu zasebna reč! Ali smo sami na svetu? Ali niso krog nas bratje in sestre? Ali niso naši bratje vsi ljudje? Ali ni res, kakor je tako lepo pel Prešeren,

da smo Očeta enega sinovi,
ljudje vsi bratje, bratje vsi narodil

Kako bi torej bilo mogoče, da bi kdo nosil evangelij o smrti in življenju zaprt v svojem srcu, da bi ga skrival pred drugimi, da bi mu ne bilo nič mar, kaj bo z drugimi, ali dero v smrt, ali gredo v življenje? Taka sebičnost, taka malomarnost do bratov v krščanskem srcu ni mogoča. Zato je krščanstvo v svojem bistvu apostolsko, misi-

jonsko, katoliško. To se pravi: krščanstvo ne more nikdar biti zasebna reč posameznikov, ampak krščanstvo hoče zavzeti vse ljudi, ves svet, vse prestvariti, vse rešiti, vse oteti pogube in jim dati življenje. Ko krščanstvo vidi, kako na ljudi deluje in vpliva tudi življenje drugih ljudi, javni zgledi, javne naprave, šola, postave, vedenje in ravnanje vladarjev — ali more drugače, kakor da hoče tudi vse javno življenje pokristjaniti? da hoče iz javnosti iztebiti vse to, kar ljudi pogublja, javno pohujšanje, javno bogokletstvo, javno nenravnost, javno brezverstvo? da hoče s krščanskim duhom oblažiti vse to, kar ljudi vzgaja, zakon, šolo, postave? da hoče pokristjaniti tudi državo? Povejte mi, ali more drugače? Čemu je pa navsezadnje država, kakor za srečo ljudi? A kaj bi bila vsa sreča, če bi prišla za njo večna nesreča? Kdo nam pa donaša večno srečo? ali ne krščanstvo? Ali more torej krščanstvo drugače, kakor da skuša vse javno življenje in tudi državo pokristjaniti? Kdor se tedaj temu upira, kdo izkuša krščanstvo izrinuti iz javnega življenja, ta naj misli kakorkoli, krščansko ne misli!

Kajpada, sile nikomur ne delati! Nikogar ne siliti, da bi se pokrižal, če v križ ne veruje! V Jugoslaviji na primer so poleg katoličanov še pravoslavni in tudi nekaj muhamedancev. Pravoslavni verujejo skoraj vse to, kar mi, ločijo jih od nas le nekatere reči. Verujejo v Boga troedinega, verujejo v Kristusa Odrešenika, časte Mater božjo in svetnike, priznavajo sedem zakramentov, imajo daritev sv. maše, hočejo krščanski zakon in krščanske šole. Z njimi smo torej enih misli: čim bolj bo krščanstvo prekvasilo vse naše javno življenje, tem bolje za našo državo. Muhamedanci verujejo v Boga, božje zapovedi in božjo sodbo, Kristus jim je velik prerok, Marija blažena mati Jezusova, v božanstvo Jezusovo pa ne verujejo. Hočejo pa svoje verske šole, svoje verske običaje, svobodo svojih verskih uredb. Z nami se ujemajo v tem, da mora država spoštovati božje ime in božje zapovedi, in da mora dati ljudstvu versko šolo in versko vzgojo. V takih razmerah je jasno, da ne moremo zahtevati katoliške države, tudi ne izrecno krščanske države. Zahtevati pa smemo in moramo, da bodi država zgrajena na temelju božjega imena in božjih zapovedi, da nam poleg tega država da versko šolo, vsakemu narodu, kakršno po svoji vesti in veri zahteva, da prizna verski značaj zakona, da prizna cerkvam popolno svobodo. To so zahteve, ki so skupne nam vsem, zato

jih moramo skupno izvojevati. Vse ljudstvo po širni Jugoslaviji mora biti edino v tem. Mi katoliški Slovenci in Hrvati, ki najbolj vemo, kaj je vera človeštvu, moramo pa v tem boju načelovati in prvačiti. Naše geslo ne sme in ne more biti: vera je zasebna reč, ampak vera je javna reč!

Mi vemo, da je vera tudi za državo samo prva reč. Brez vere ne bo ne spoštovanja do oblasti, ne zavesti v dolžnosti, ne zvestobe v javnih službah, ne notranje pokorščine do postav. Brez vere se omaje prvi temelj držav: pravičnost! Zato vera ni le za narode, ampak tudi za države javna reč! Če kdo ne veruje, mu ne delati sile, brezumno bi pa bilo, ako bi mu v imenu svobode pustili, da bi svobodno med ljudstvo sejal svoje brezverstvo. Ali bomo v imenu svobode tudi pustili, da bo kdo ljudstvo zastrupljal?

Tako je s tisto besedo »vera je zasebna reč« z ene strani, namreč z naše. Kdor veruje, da je vera človeštvu življenje, ta te besede nikdar ne bo priznal in sprejel. Poglejmo pa še, kako je s to besedo z druge strani, s strani brezvercev!

Kakor vera sega iz globine duše, tako pa tudi sega v globino duš. Vera hoče človeka vsega prestvariti. Vera oznanja božje zapovedi, napoveduje boj strastem, zahteva premagovanje samega sebe, pravičnost, čistost, ponižnost. Vera postavlja človeka pred odločitev: ali mu bo stvar vse, ali Bog. Zato pa človek nasproti veri ne more biti neodločen: ali se odloči za vero, ali se odloči proti veri. Če se odloči proti veri, se odloči proti Bogu za stvar, za slavo, bogastvo, uživanje, popolno prostost, ali kaj takega. Ker se pa živo zaveda, da temu vera nasprotuje, zato tudi on nasprotuje veri. Vera mu je mrzka in mrzko mu je nazadnje vse, kar ga na vero le spominja. A na vero ga spominja v krščanskih deželah toliko in toliko reči: če zapoje zvon, če vidi križ, če sreča duhovnika, vse mu nehote očita nevero in ga spominja na božjo sodbo. Zato mu je vse to mrzko. Mrzko mu je, če le vidi človeka, ki krščansko živi. Že to, da kdo krščansko živi, ima brezverec za nasprotovanje proti sebi, za očitek, za obsodbo.

Kaj sledi iz tega? Čisto jasno sledi to, da mora biti brezvercem — tudi nevede in nehoté — beseda »vera je zasebna reč« le prva zahteva. Najprej morajo izločiti vero in verske reči iz javnega življenja,

kjer jih vse to najbolj moti. Zato morajo zahtevati, da se izbriše božje ime iz ustave in postav, da se odpravi križ iz sodnih dvoran in iz šol, da se loči zakon od cerkve in sklepa kakor druge družabne pogodbe. Zato morajo zahtevati, da utihne v javnosti glas Cerkve, da se umakne papež s škofi in duhovniki v zakristijo in v skrito zasebno življenje. Če vse to dosežejo, ali bodo brezverci zadovoljni? Ne, ker ne morejo biti. Saj smo dejali, da mora biti brezvercu vse mrzko, kar ga le spominja na Boga. Čisto naravno je torej, da bodo potem zahtevali, naj se odpravi javna služba božja, naj se umaknejo cerkve gledališčem in umetniškim hramom, naj se prepovedo vse procesije, obhajila, vse zvonjenje, duhovniška noša, skratka vse, kar je brezvercu mrzko. Če se vera popolnoma umakne v zasebno življenje, ali bodo brezverci vsaj tedaj zadovoljni? Ne, ni mogoče. Že samo življenje kristjanov jim bo očitek. Zadovaljni bodo še le tedaj, če bodo tudi vse življenje razkristjanili, če bo pozabljeno božje ime. Zato je zopet čisto naravno, da bodo izkušali pod videzom znanstva in umetnosti ljudi počasi navaditi na nove misli o svetu in namenu življenja, na mišljenje in življenje brez vere, brez Cerkve, brez Boga, brez vsakega žarka iz posmrtnosti.

Vse to je naravno. To je naraven odpor brezverstva proti krščanstvu in le čudno, neumljivo bi bilo, če bi tega odpora ne bilo. Zato vidimo ta odpor po vsem svetu. To je tisti boj, ki ga je Kristus sam napovedal. Kristus je svetu znamenje ločitve: ob njem se loči svet v dva tabora, v tabor krščanstva in tabor brezverstva. —

Če stvar tako premislimo, vidimo, da je beseda »vera je zasebna reč« res samo ena stopnja na poti v brezverstvo. Če se krščansko ljudstvo vda in gre to prvo stopnjo navzdol, se bo kmalu oglasila zahteva, da gre še tudi drugo stopnjo — in potem bi svobodno zavladalo brezverstvo!

Tako je in drugače biti ne more. Dokler nam bo sveto božje ime, dokler bo Kristus naš Odrešenik, dotlej brezverstvo ne bo mirovalo. Zastonj upamo, da ga bomo pomirili, če se mu vdajamo. Pomirili bi ga le, če bi se mu popolnoma vdali. Ker pa tega ne moremo, zato sprejmimo boj: pred brezverstvom niti enega koraka nazaj, marveč z vihrajočo zastavo krščanstva do zmage — naprej!

Preporod naše mladine po orlovstvu.

Vinko Zor.

azdejal je vse vihar! Tako smo mislili, tako smo čutili pred enim letom. S strahom smo opazovali, kako je ta povodenj vrgla iz tečajev človeka, kako mu je omajala to, kar mu je vsa-

dila v srce dobra krščanska mati in skrbni dušni pastir. Toda vse je vihar razdejati!

Ne vse! Naši najboljši so vztrajali in tudi dočakali velikonočnega jutra. Pred letom je izdala mala četa idealnih mladencev geslo: Orel mora izvesti demobilizacijo duš! — Orel naj prevzame svetá odkletev.

Začelo se je delo, čigar vspehi se danes že kažejo. To delo očiščevanja slovenske mladine po orlovskih načelih bo pa cenila šele bodočnost; kajti sodobnost se tega ne more zavedati.

Umri in bodi! S tem orožjem so šli Orli na delo. Odsek za odsekom so vzbujali od mrtvih — obnovila so se okrožja — oživela je Orlovska zveza, ki vodi delo prenovitve mladine po Kristusovih naukih; sleci starega človeka in obleci novega! Ostrgajte stari kvas! Celó v takih krajih, kjer je dosegla pokvarjenost mladine najvišjo mero, celo odtamkaj se je zaslíhal klic: ustanovite nam Orla! Mi nočemo umreti — mi hočemo živeti!

Kako je torej vplivalo orlovstvo in še vpliva na notranji preporod naše mladine?

Namen orlovske organizacije je: združiti vso slovensko mladino, ki krščansko misli in se po krščanskih načelih hoče tudi v življenju ravnati; to mladeniško četo izobraževati umsko, нравno in telesno; s pomočjo te mladine utrjevati in ogrevati ljudstvo za vzore krščanskega mišljenja in življenja.

Podlaga vsemu orlovskemu delovanju je katoliška vera; njena načela in zapovedi, kakor nam jih je dal Bog in sv. katoliška cerkev.

Vzor Orla je spoštovanje in dejanska ljubezen do Boga, do ljudstva in do neomadeževanega življenja. (Zlata knjiga, I. poglavje.)

Ali ni organizacija, ki temelji na tako trdni skali, kakor nalašč poklicana, da zajezi reko, ki plava v nji sodobna mladi-

na? Kdo ima bolj dostop do mladine, ko mladenič sam? Kdo bolj vpliva z besedo in z zgledom na mladeniča, ko fant, ki je prežet teh načel, ki je z dušo in telesom Orel?

Življenska naloga vsakega Orla je gojiti krščanske čednosti, druge v njih vzgajati in biti v čednostnem življenju za zgled vsemu ljudstvu. Kaj to pomei v dneh, ko se te krščanske čednosti teptajo v blato! Vidimo, kako se zlasti odraščajoča mladina odteguje izpolnjevanju verskih dolžnosti. Vidimo, kako tudi katoliški možje v teh časih nekako strahopetno vrše svoje verske dolžnosti in se le preradi vprašujejo, kaj bodo pa drugi ljudje rekli, ako neustrašeno in jasno nastopim za svoje versko prepričanje.

Kakšen vpliv ima pa nastop navdušenega Orla, ki izpoveduje svoja verska načela povsod in pred vsakomer odkrito, neustrašeno in jasno, in izpolnjuje svoje verske dolžnosti brez ozira na levo in desno vestno in verno! Ali more iti tak nastop, tak zgled brez sledu mimo tovarišev? Ali ne zaleže tak odkrit nastop več, ko pridiga?

Orel ne brani le svojega prepričanja, ampak se zaveda, da je njegova naloga tudi preganjati delo sovražnikov Kristusove vere, Cerkve in duhovščine. Priča sem že bil, kako je Orel v vlaku zaprl usta zabavljaču zoper duhovščino.

SedANJI čas je doba, ko egoizem, sebičnost najbolj cvete. Gorje svetu, ako se bo sebičnost polastila tudi mladine. O potem z Bogom ideali! Z Bogom požrtvovalnost! Bridko se to maščuje na ljudstvu samem. In z žalostjo zasledujemo sodnijska poročila o mladoletnih zločincih; izvor teh zločinov tiči v grdem materializmu. Lakomnost, dobičkaželjnost, sta v sedANJI dobi uničili življenje mlademu tihotapcu in tatu. To opazujemo na levi! Na desni pa zopet vidimo mladino polno idealov, polno vzorov, polno nesebičnosti in požrtvovalnosti. Vidimo strnjene fantovske vrste, ki tekmujejo, kdo bo več dobrega storil v prosep orlovske misli!

Po svetu se sedaj klati satan, ki je posebne vrste. Nima samo enega repa, ampak več, nima samo enega para rožičkov, ampak več. Kajti toliko lažnivosti, hinavščine, potuhnjenosti in poleg tega še toliko napuha ne more po svetu trositi navadna hudoba!

Tudi proti temu sovražniku se je Orel mobiliziral; kajti resnicoljubnost terja od Orla, da v vsaki stvari, povsod, nasproti vsakomur in v vseh okoliščinah brezpo- gojno govori čisto resnico. In Zlata knji- ga mu nalaga tudi dolžnost, da zlasti mlajše tovariše in najmlajše člane organi- zacije uči resnico ljubiti, laž pa sovražiti. Cvet, ki se blesti danes na orlovskem čelu je in mora biti odkritosrčnost; zato brani resnico odkrito, naj ga stane kolikor hoče.

Ako bi grški modrijan Diogen prišel sedaj na svet, bi brezdvoma opoldan pri- žgal svetilko in šel po trgu iskat — ne mo- drijanov, kajti teh je preveč, ampak znača- jev. Svet danes bolj ljubi trst, ki ga veter maje, ko pa značajnega moža. Tako daleč smo prišli! — Eni izmed najbolj delavnih mož, ki stoje danes na čelu krščanskemu gibanju v Sloveniji, so izšli iz orlovske šole, ki je šola značajev; kajti neobhodno potrebna za Orla je značajnost; brez nje ne more živeti in delati po načelih orlov- ske organizacije. Značaj zahteva od Orla ne le jasnega spoznanja krščanskih načel, ampak tudi doslednosti in vztrajnosti v njih udejstvovanju. Značaj se ne ustvari čez noč; polagoma se gradi ta biser s po- močjo odločnosti, s pomočjo trdne volje, s pogostno vajo v samopremažovanju. To so besede, ki so sedanjí dobi skoro tuje. To- da te čednosti se morajo zopet udomačiti med mladino, ako hočemo, da bo naš na- rod deležen srečne bodočnosti.

Orlovska organizacija s svojo discipli- no vadi člane v premagovanju samega se- be. Kako prijetno je doma v zapečku v zimskih večerih. Kako prijetno in zabav- no je pri igri za mizo! Toda nocoj je telo- vadba, je skušnja, zato moram tudi v mrz- li noči v telovadnico. Nešteto je prilik, da si Orel vzgoji značajnost in premaga trmo, mehkužnost, lenobo, ki je grob mla- dine.

Viteštvo Orla se kaže zlasti v neoma- deževanem življenju. Kdo more danes mla- deniču sedemnajstih let zopet prižgati luč nedolžnosti? Kdo mu more dahnuti pomlad- nega življenja v ovela lica, v izmzgane ustnice in v oskrunjeno čelo? Kdo more njegovemu glasu vrniti brnečega bronu, njegovemu smehu čiste melodije? Kdo more pokazati mlademu življenju, ki gine v globel kakor voda na Krasu, zopet solnč- no pot neomadeževanega življenja, če ne čist mladenič, če ne zgled dobrega Orla — če ne delo Orla — viteza?

Kadar zdravilo odstrani vzrok bole- zni, se zdravje bolniku vrne. Glavni vzrok bolezni sodobnega človeštva so omenjene napake — nečednosti, ki so se po receptu svetovne vojske umetno zanesle med na- še ljudstvo. Rane se ne bodo dale zaceli- ti, brazgotine bodo ostale. Toda pazimo, da se ne okuži naraščaj; zato »naš čolnič otmimo! Njiva razorana se kadi, naša do- ba reže nove brazde!

Kaj hočemo?

Jernej Hafner.

(Nadaljevanje in konec.)

Pameten, veren člo- vek želi sreče ne le zase in svoje, ampak ravnotako tudi za svoj na- rod, svojo državo. Vsakdo je član svojega naroda in se ne more poču- titi srečnega, ži- več sredi nesreč- nega naroda. Pošten krščanski človek so- čustvuje z narodom in narodna nesreča ga boli in peče v srcu kakor lastna, bratska nesreča. Zato ugiba, kako bi mogel svoje- mu narodu koristiti, v dosego srečnih na- rodnih razmer uspešno sodelovati. Podob- no, kakor iskanje lastne sreče, je tudi delo

premnogih za srečo in blagor naroda brez- uspešno ali celo škodljivo, ker ne vedo, v čem sreča naroda obstoji in s kakšnim de- lom se doseže vsaj delno.

Slišal sem modrovati narodnjaka — kakor se je lišpal nekdaš liberalec; danes bi se maskiral s pisanim plaščem jugoslo- vanskega demokratizma — o narodni sre- či. Kmet, tako je dejal, je tepec — in kdor ga skuša dvigniti med civilizirane ljudi (kar naj bi bila menda naša malomeštna buržoazija), ta je drugi tepec; delavec pa je sodrga, ki med njo sploh ni mesta za narodno delo. Tedaj se prične in konča delo za narodov blagor pri samem sebi. Kajti, če gre meni dobro in vsak član na- roda skrbi, da mu bo dobro, tedaj bo vsem dobro — in narodov blagor je dosežen. To

je načrt narodnega dela vseh tistih, ki menijo o sebi, da so sami narod in so vsi drugi le snov, ki se je z njo treba okoristiti, da se doseže — narodov blagor. Po tem receptu mnogi uspešno delujejo za narod. Postali so bogati, imenitni, vplivni; tudi vržejo včasih v dnevno časopisje kakšno kost z napisom: za narodni blagor. Samo eno hibo ima to narodno delo — dobro redi poedinca in njegovo narodno družino, vsem drugim, ki se puste molzti, briti in skubsti, pa je v škodo. Gorje pa, če ta molzeni, briti in skubljeni narod zastoka, zavpije! Tedaj ni več narod, ampak internacijalec, izdajalec domovine, sovražnik države, ker narod, država so oni, le oni sami, ki molzejo, brijejo in skubejo.

Znani so še drugi recepti, kako naj se osreči narod. Narodni radikalizem hoče ozdraviti narod njegovih napak in očistiti peg s kolom, ki prevrača z njim nenarodne spomenike, trga tujejezično časopisje in bije po glavah vseh tistih, ki za narod sicer delajo, a ne kriče. Kliče na boj zoper Laha, Nemca, Mažara, Bolgara, klerikalce, liberalce, socialne demokrate itd. Pozivlja narod, naj poje, pije, pleše, za narod. Vse naj bo belo-modro-rdeče: obleka, hiše, obrazi, duše. Narod naj strnjen koraka za glasnimi znanilci po poti, ki je pripeljala Nemce v svetovno vojsko in ki Lahov ne more več pripeljati do miru. Komur ta recept ni všeč, kdor s smotrenim, resnim delom skuša ljudstvo krepiti in dvigati v umski, нравni in gospodarski kulturi, ta ni naroden, je morebiti celo izdajalec, škodljivec narodov. Radikalizem, ki obenem z obstoječimi napakami v narodu posredno preganja tudi narod sam, vnema seveda le mlade duše, ki »samostojno« (a brez glave) mislijo.

Socialnim demokratom so narod le »delavni« stanovi, ako stopijo pod njihovo vodstvo. Tisti delavci pa, ki ne marajo za tako (v največ narodih — židovsko) vodstvo in ki svojih pravic ne iščejo za ceno svoje vere ter s krivičnim nasiljem nasproti drugim stanovom, niso narod, temveč izdajalci, ki se jih sme in mora uničiti za vsako ceno, če se ne neizreobneje k njim. Od militaristične, absolutistične, tiranske države se loči socialno demokratska le po tem, da v ti zadnji vladajo socialno-demokratski voditelji, v drugih pa plemstvo, buržoazija ali veleposestvo oziroma kapitalisti. Sreča v socialno-demokratski državi obstoji bistveno v tem, da narod molzejo možje »iz naroda«, »iz delavskih vrst«, dokler jih ne vržejo iz vodstva s pomočjo naroda novi, sicer pa enaki možje. Pa barvana je ta sreča — od rdeče narodne krvi, ki teče v

bojih med stanovi. V polpreteklem času smo doživeli čudež, da zamore socialno-demokratski vodja biti srečen tudi kakor minister med liberalci, buržoazijci in se delo za narod obojih teh »narodnih delavcev« da združiti v en recept. Neposredno za tem, ko je vera po možeh vere (Kreku, Korošcu, Jegliču, požrtvovalni duhovščini, krščansko-socialnih organizacijah) osvobodila narod tujega jarma, bi združeni jugoslovanski in socialni demokratje radi osvobodili narod vere in ga pognali v boj zoper Boga, Cerkev, duhovne voditelje, zoper katoliško načelo, temelj narodne sreče.

Najnovejši recept za narodno srečo pa je otrok liberalizma in socialne demokracije = »boljševizem«, ki je podedoval vse slabe lastnosti svojih prednikov. Narodi, dežele, ki so videle in občutile osrečujočo vladno boljševizma, se sicer nič kaj ne počutijo srečne. Raje bi imeli Rusi, Nemci, Mažari manj pobitih šip, prevrtanah blagajn, požganih vasi in mest, skladišč in cerkva, manj grobov, pa več poštenih, treznih, vsestransko pravičnih in večjih delavcev, ker jim nobena vojska ne more tako temeljito oškodovati naroda in države kakor to znajo ljudski voditelji (židje): učitelj Ljening, trgovski pomočnik Bela Kun i. dr. Vendar človek najlažje to verjame, kar izkusi sam. Zato so tudi pri nas nekateri ljudje, ki bi radi osrečili po »boljševiško« svoj narod, ga rešili posvetnega blaga in mu naklonili večni mir. Ali bi ne bilo lepo, če bi tisti, ki morejo, začeli iskati sreče (s puško in granato) po štacunah, kletih, shrambah, blagajnah, hlevih in bi se vsak, kdor je drugega mnenja (n. pr. da sme braniti vsak svoje pred tatovi in razbojniki), uisal na vislicah? Vsaj par mesecev bi lahko trajala ta sreča, to blagostanje, dokler bi se še kje dalo kaj najti; seveda le v slučaju, da se ne bi tisti, ki kaj imajo in zaslužijo, tudi zapisali med »boljševike«. Kajti narod, sestavljen iz samih »boljševikov«, ne bi mogel cel teden obstati, ker samega sebe okraši, obesiti človek zdrave pameti ne more.

Kako pa mi umevamo srečo naroda in delo v dosegu čim srečnejših razmer? Kakor nam narekuje neizkvarjeno srce, zdrava pamet in božji, nezmotljivi Učenik, Ljubitelj in Odrešenik človeštva: Ljubi Gospoda, svojega Boga nad vse, bližnjega pa kakor samega sebe! Kdor ljubi Boga, živi po njegovih zapovedih, ima mirno vest, zagotovljeno častno in večno srečo; ljubi pa zaradi Boga tudi vse ljudi, želi jim koristiti, ker s tem koristi sam sebi, tako si služi, kuje lastno srečo. Želi jim zdravja, moči, izobrazbe, veselja, sreče in kjer more, tudi

pomaga. Nesebično, neumorno delo v korist poedincev in celega naroda, človeštva vrši vsak kristjan, ki po načelih vere živi. To je vzrok, ki nam ukazuje vero spoštovati, ljubiti; ker katoliška vera je edini temelj zdrave, trajne sreče. Zato smo pripravljeni, s tem prepričanjem v srcu, hrepeneči po lastni in narodovi sreči, iti tudi v vsak boj, iti tudi v smrt za vero in Cerkve Kristusovo; na delo in v boj za temelje in pogoje svete vere: za svobodo krščanskega nauka, za pravico Cerkve; učiti, moliti, vladati vernike; za lastnino, od katere se vzdržuje služba božja, cerkve in cerkveno osebje, za krščansko šolo in zakon, za enakopravnost katoliških organizacij. Če se mučimo za stvari, ki nam vzdržujejo bedno telesno življenje (hrano, obleko, stan, zabavo, zdravila, učila), če se ubijamo v dosego stvari, ki nam pogosto več škodijo ko koristijo (bogastvo, čast, izredni užitki, oblast), se hočemo s toliko večjim ognjem in vztrajno požrtvovalnostjo lotiti dela in — koder treba — planiti v boj za temelj sreče: za vero, za Kristusa, za Cerkve božjo, Krepkega telesa, jasnega duha! Po naukih Zlate knjige! V bratski ljubezni! Na viteški način!

Življenje v naših slovenskih katoliških mladinskih društvih se mi zdi danes kakor življenje v gozdu po nevihti, ko se zopet prikažejo solnčni svetlobni trakovi in se ptički pevci drug za drugim oglase, dokler ni cel gozd morje svežega zelenja, luči, petja, zdravja, življenja. Mi pa, zavedni katoliški slovenski fantje, ki nam ni polomila vihra vojske peroti navdušenja za vero in narod, ki hrepenimo po solnčnih višinah prave sreče zase in naš narod, bodimo kvas, ki naj prekvasi vso jugoslovansko mladino z vzvišenimi idejami krščanske vere. Iz tega testa, prerrojene in plemenite mladine, utrjene v krščanskem mišljenju, čutenju in življenju, naj se v ognju življenjskih bojev zgnete nov, srečen, osrečujoč rod. Fantje, Orli! Dvignimo v jasne višine, krila ponosna mlade moči.

Sreča ni skrita v blagu, časti, visoki službi, uživanju, ampak v našem srcu. Če se po zapovedih pameti in vere ravnamo, t. j. po volji božji živimo, imamo čisto, mirno vest,

da smo storili svojo dolžnost, da smo prijatelji božji, da nas bo Bog plačal, čuval, nam Vsemogočni pomagal. Ne segamo po zvezdah, po nedosegljivem, kar pa moremo doseči, se potrudimo, da »v trudu in znoju, polnem radosti,« dosežemo. Uspehov se veselimo, zmerno jih uživamo. Slepih strasti in nagonov se bojimo, ker so viri nesreče, po načelih pameti in vere jih brzdamo, krotimo in stavljamo v službo vzvišenih idej naše lepe organizacije. Zlata knjiga (zlasti IV. pogl.) zahteva od nas: značajnost, kateri je podlaga odločnost in trdna volja, ki se mora najbolj kazati v samopremaževanju, brezobzirnem zatiranju sanjivosti, mehkužnosti, gizdavosti, trme, jokavosti, občutljivosti, lenobe in vseh drugih slabih nagnenij, ki človeka napravijo nesrečnega, če mu zavlada v srcu. S samopremaževanjem pa naj bo združeno požrtvovalno delo v čast božjo in blagor naroda. To delo nam daje sladko zavest, da smo koristni člani naroda, nudi nam nešteto najčistejših užitkov, najplemenitejšega veselja, najbolj zdrave, osrečujoče zabave. Naš poklic je, da z izpolnjevanjem ter plemenitenjem samih sebe in razširjanjem lepega zgleda dvigamo zdravje, moč, čast in srečo našega naroda, svobodne države. Ne popivajmo, ne rjavimo po nočnih potih, ne pobijajmo se, nikar ne preklinjajmo in klafajmo kakor sužnji, hlapci grdi strasti in slabih zgledov; ampak kakor svobodni, napredni, verni, plemeniti, častiljubni fantje dvignimo Orli v jasne višine krila ponosna mlade moči!

Kakor posameznika, more tudi narod osrečiti le nauk Kristusov, Njegova resnica, pravica, ljubezen. Kjer vlada Bog, tam vlada pravica, ljubezen, mir, veselje, sreča, zadovoljnost. Zato hočemo Orli, da bodi vsakemu posebej, pa tudi vsem skupaj, narodu in državi ter človeštvu sploh: Bog vladar, nauk Kristusov zakonik, Cerkve Kristusova učiteljica, krščanska pravičnost in ljubezen pa temelj pravega bratstva med sloji in narodi. V tem vidimo in iščemo srečo zase in svoj narod. K temu delu, na to pot, v ta boj vabimo vso mladino, ki še ni potegnila s hlapci satanovimi.

Lahka atletika.

Stanko Koce.

Doslej pri nas lahke atletike nismo prav nič gojili. A začeti moramo misliti resno nato, da jo bomo gojili v kolikor mogoče velikem obsegu — in to v najkrajšem času. Ni nikak vzrok za to dejstvo, da vsi drugi narodi že davno goje lahko atletiko, da je, kakor se reče, moderna. Glavni in edini vzrok je, da je praktičnejša — in kar je še večjega pomena, — zdravju duha in telesa neprimeroma koristnejša od telovadbe, kakršno gojimo še sedaj, t. j. telovadbo na raznih orodjih v zaprtih, večkrat temnih, zaduhlih in prašnih prostorih. Pri lahki atletiki se gibljemo in telovadimo v splošnem na prostem in v čistem zraku. Najbolji je travnik v bližini kakšnega gozdica. Seveda ne sme biti prav nič močvirnat.

Za sedaj pride za nas vpoštev iz lahke atletike samo sledeče: hitri tek na 100 m, skok (še z deske) v višino in daljino ter suvanje krogle 725 kg teže. Predvsem je treba pri teku zdravega telesnega ustroja, to se pravi: da dotični, ki misli gojiti tek, ne sme biti bolan, imeti n. pr. srčno hibo. Kdor misli, da ima isto, naj se da preje zdravniško preiskati. Ker bo način tekanja na 100 m, skakanja in suvanja krogle opisan na drugem mestu, naj tukaj razložimo samo pomen in vpliv navedenih panog lahke atletike na zdravje v splošnem ter na posamezne dele mišičevja. Obenem se bomo dotaknili tudi treninga t. j. smotrenega pripravljavanja telesa za gojenje lahke atletike, ki ne obstoji samo v marljivem vežbanju in utrjevanju mišičevja, ampak tudi v rednem življenju. Ravno slednje pripomore največ k zdravju ter vztrajnosti. Doseči se da vse to le z železno voljo. Treba se je odreči marsikateri udobnosti, pustiti je treba dosti razvad in užitkov. Kajenje, pitje alkoholnih pijač, ponočevanje ter vse druge slabosti, ki vplivajo razdirajoče na duha in telo, vse to je treba opustiti. Nezmernost v jedi je istotako na kvar vsemu. Treba je vravnati spanje tako, da spiš dobro vsaj 7 ur na dan. Uredi še dihanje, ako si slabjših prsi in imaš kratko sapo, umivaj in koplji se v hladni vodi! Vsega navedenega in še katerih malenkosti se ti je treba držati, da lahko rečeš: sedaj šele sem pripravljen z dušo in telesom, da gojim to ali ono stroko lahke atletike, za

katero si po naravi t. j. po moči in rasti bolj sposoben. Ko boš čital vse to, boš gotovo rekel: »Vrag vzemi lahko atletiko in dihanje in vse vkup! Toliko je vsega, da bi moral imeti dan 48 ur. Saj sem zdrav brez tega. Že za telovadbo mi včasih primanjkuje časa, sedaj pa še to! Dosti se zmučim preko dneva pri delu in sem vesel, ako se morem zvečer oddehniti ter pokaditi kako svalčico ali izpiti kozarec vina.« — Brat, vse je res, kar praviš. Čas in dnevni trud ti zabranujeta mnogo tega, ne zabranujeta ti pa, da se večkrat odpoveš kaki cigareti ali čaši vina, ko ti ravno najbolj diši. Ne zabranujeta ti, da hodiš redno spat, da se večkrat popolnoma umiješ s hladno vodo, da med sprehodom ali sploh kadar hodiš, žrtvuješ 5—10 minut pozornosti na dihanje. Za vse to ti ni treba niti ure več na dan, ker vse opraviš sproti. Povej odkrito, da ti samo manjka volje. Glede omenjenih priprav za trening oziroma vravnanja življenja preglej »Mladost« l. 1913., kjer boš našel nekaj zanimivih in dosti podrobnih člankov o moderni telovadbi in kar je ž njo v zvezi.

Predvsem je treba tedaj onemu, ki hoče početi gojiti katerokoli panogo (ali tudi več) lahke atletike, resne, trdne volje, vztrajnosti. Nikakor pa ne sme enega ali drugega pretiravati, ker to bi mu bilo samo v škodo. Ako n. pr. kateri dan ni mogel izvršiti stavljene si naloge, ne sme drugi dan radi tega zahtevati od svoje moči oziroma mišičevja, da popravi tudi zamujeno. Istotako ne sme staviti prevelikih zahtev na svoje telo in zdravje, da bi zato dosegel čim prej višek. Le polagoma! Poglejte si naslednje številke, ki povedo uspeh dolgih trudapolnih vežbanj! Omenjeno bodi samo še, da veljajo te številke kakor do danes najvišje v dotični panogi ter za svetovne mojstre, ki so se bavili predvsem samo s tem. V skoku s palico preko 4'80 m brez deske v višino je skočil Amerikanec Horine 2.03 m, v čemer ga bo težko kdo dosegel ali celo še za kako malenkost prekosil. V splošnem odneso večino zmag Amerikanci. V skoku na daljino brez deske je dosegel O' Connor nekako 8 m. Pri suvanju krogle 725 kg je dosegel istotako Amerikanec nekaj čez 15 m. V hitrem te-

ku na 100 m je bilo doseženih nekaj manj od 10 sekund in pri trajnem (maratonskem) teku na 42'200 km je tekel tudi nek Američanec samo 2 uri in pol to se pravi, da je nepretrgoma tekel 42'2 km z brzino zmernega kolesarja. Vse te številke se bodo zdele marsikomu neverjetne, posebno še pri skoku. Ali treba je pomisliti, da so to bili možje železne volje, jeklenih mišic, primerne rasti ter da so se posvetili samo temu poslu, kar je pri nas skoro izključeno. Glavno, kar naj nam bo vedno pred očmi,

ako gojimo lahko atletiko, je: da si ustvarimo neupogljivo voljo, smotrenost, brzo razsodnost in svežost duha, krepko zdravje, s tem pa tudi jekleno telo, zadovoljnost. Razven tega je mogoče gojiti lahko atletiko brez opsebnih stroškov skoro povsodi. Da bodo dobili fantje nekoliko vpogleda v razne panoe lahke atletike, bo odslej prinašala »Mladost« večkrat primerne članke z risbami in razne podatke s svetovnih tekem. Tekmovalcem pa: na delo!

Razni orlovski nastopi.

Pavle Kržan.

Pri dosedanjih telovadnih nastopih, izletih, taborih in slično smo opazili, da nastopa vsak odsek ali vsako okrožje različno brez pravega reda. Ker se pa mora orlovska organizacija prilagoditi tudi paznemu očesu, ki zapazi vsak nedostatek, se mora to tudi urediti, če hočemo, da bodo naši nastopi vzorni, res nekaj lepega in prikupljivega brez nepotrebne spreševanja in beganja od enega načelnika in predsednika do drugega.

Odsek ali okrožje nastopa ob različnih prilikah: tabor, javna telovadba, pešizleti, procesija, pogreb, poroka itd. Ob vsaki taki priliki naj člani odseka vedo, kaj naj storijo in kako se naj obnašajo, da ne pade senca na orlovsko organizacijo. Saj nam je znano, da po obnašanju posameznega člana že ljudje sodijo celo organizacijo!

Kako naj bode Orel ob takih svečanih prilikah oblečen v kroj, ne bomo tu vnovič razmotrivali. To ste bratje že večkrat brali v prejšnjih člankih v »Mladosti« in ste čuli mnogokrat od brata načelnika osebno. Le toliko povemo, da mora biti vsak član pravilno oblečen, snažen, obrit in ostrizen. Skratka: člani morajo biti taki, da poreko ljudje: »fejst fantje so«! S tem pa še ni rečeno, da smo nečimurni. Mlad fant in mlada dekle morata biti zala in postavna!

O d h o d k izletu, taboru, javni telovadbi ali slično se mora vršiti vedno skupno. Navada je bila do sedaj, da je vsak član posamezno prišel na kolodvor. Ta grda navada se mora brezpogojno odpraviti. Vsak odsek naj se zbira v svojih društvenih prostorih ali na določenem kraju. Na kraju zbirališča naj v zato določeni član pobira denar za vožnjo. Vozni listki naj se kupijo vedno skupno za cel odsek, da

ni navala pri blagajni. Ko so vsi člani zbrani ali je prišla ura odhoda, naj uredi načelnik četo. V četi naj odhaja odsek na kolodvor. Medtem, ko določeni član kupuje vozovnice in pa če je do vlaka še dovolj časa, se sme napraviti razhod. Kakor hitro se pa zve za prihod vlaka, se četa zopet zbere na kolodvoru v dvored. Če ima odsek zastavo seboj, se uvrsti zastava na desno krilo. Sedaj se tudi razdele vozovnice. Ko privozi vlak na postajo, se bratje krepko pozdravijo. Če je le mogoče naj gre cel odsek v en voz, sicer naj bode pa kolikor mogoče v bližini in v stiku z ostalimi člani odseka. Kadar imamo na razpolago poseben vlak, je to neobhodno potrebno, da ima vsak odsek skupen voz! Načelnik odseka naj gre naznaniti število udeležencev v predsedstveni voz. Ob istem času tudi javi vse morebitne slučajnosti načelstvu.

Med vožnjo po železnici naj vlada dobro, praznično razpoloženje. Naj se pōje, vriska, trobi, godba naj svira na vseh postajah. Pozdravi naj bodo iskreni, bratski. Dovoljeno je, da se bratje obiskujejo drug drugega. Paziti pa je treba, da se pri ti vožnji ne kršijo železniški predpisi: to je postajanje na hodnikih in stopnicah, sploh postajanje na ozkih krajih, ker to moti promet. Na vsak način pa naj se prepove sedeti na strehah železniških voz. Te grde navade so se mnogi navzeli od vojaštva. Nele, da je človek v nevarnosti, da pade z voza, tudi je pri taki vožnji umazan od saja in pepela, ki prihaja iz dimnika lokomotive. Ta razvada naj se kratkomalo opusti za vedno! Sicer naj se pa vedno obnaša vsak dostojno in prijazno. Ko se bliža namembna postaja, naj se sleherni poda na svoj prvotni prostor, kjer je cel odsek zbran. Načelnik naj da še na-

naljna navodila. Ko se vlak ustavi na določenem mestu, kamor smo namenjeni, naj vsi člani izstopijo in naj se na povelje načelnika uvrste pred vozom v dvored. Ko so tako vsi odseki zbrani, se v dvoredu odkoraka iz kolodvora na zbiralni prostor, kjer se sestavlja sprevod.

Na ta način nam je omogočen takojšen sestav spreveda brez nepotrebnih težkoč. Dopolniti je le kaj malenkostnega, kakor nastop predsedstva, zastav, godbe itd.

Sprevod naj se pomika v predpisani razdalji med četami in četniki, kakor je obrazložena v Vadniku. Med korakanjem v sprevodu naj vlada red in disciplina. Dovoljeno je, dati duška navdušenosti s pozdravljanjem in klici. Dovoljeno je tudi pobrati cvetke, ki se mečejo v pozdrav. Le paziti je treba, da se sprevod ne razdruži in ne zastane. Vsak naj hitro pobere cvetko in koraka dalje. Da bi se za cvetje ne zmenili in ga ne pobrali, kaže, da nam ni za pozdrave, ki nam done nasproti. Tudi odzdravljati na pozdrave je naša dolžnost! V sprevodu naj se ostane cel čas do razhoda. Obed naj traja kolikor mogoče malo časa. Posebno telovadci se morajo požuriti.

Skušnje za javni nastop naj se gotovo udeležijo vsi telovadci. Ta že mora biti radi godbe in prostora. Pa tudi radi telovadcev samih je potreben tak poskus, ker pridejo iz večih krajev in različni telovadci skupaj. Pri skušnji se doseže enotnost. Tudi se naleti na morebitne ovire, ki se še lahko odpravijo. Zatorej je za telovadce neobhodno potreba, da se udeležijo skušnje. Telovadci, ki se ne udeležijo skušnje, nimajo pristopa k javnemu nastopu! Zato naj skrbi vsak načelnik za svoj odsek.

Javna telovadba naj bo ogledalo našega dela po telovadnicah. Tu vsak odsek razkrije svoje delo. Dolžnost vsakega telovadca je, da nastopi pri javni telovadbi vsaj pri prostih vajah. To je brezpogojno potrebno! Želeti je, da si tudi izbero nevešči telovadci za orodje, kako lažje sredstvo, s katerim nastopijo pri javni telovadbi. V poštev pride v prvi vrsti skok. Različni skoki v daljino, v višino

ali troskok zelo lepo izpopolnjujejo javno telovadbo. Ker pa naša organizacija ni družba akrobatov in cirkuških umetnikov, priporočamo, da se v večji meri goji lahka atletika. Lep pogled na telovadišče je, če se poleg bradlje in droga vidi tek, vzdigovanje ne pretežkih ročk, metanje sulice ali diska itd. Sredi telovadišča naj bi bil prostor za igro z žogo, ali kakršnokoli tekalno igro! Ne smemo misliti, da je samo oni telovadec, ki goji bradljo ali drog. To misel si moramo kratkoma opustiti iz glave. Ne uvidim potrebe nakupovati si drago orodje, ki je radi velike teže in oblike težko spraviti na telovadišče ali jih prevazati iz kraja v kraj. Telo si urimo z najenostavnimi predmeti, ki so poceni in pripravi, ki pa tudi dosežejo svoj namen. In ta namen je, okrepiti si telo in duha! Nikjer pa ni zapisano, da si samo z bradljo in drogom okrepimo telo. Nasprotno! Marsikateri telvadeč si je nakopal vsled ne previdnosti in prenapora bolezen ali nezgodo. Take slučaje vendar ne smemo imenovati krepitev telesa! Toliko par misli o javni telovadbi.

Veselica po javni telovadbi naj bo razvedrilo po končanem trudu. Ta ne sme trajati pozno v noč; na veselici naj se ne odira izletnikov. Paviljoni za opojne pijače naj bodo zelo majhni in slabo založeni, da ne rečemo; naj kratkoma izostanejo. Brezalkoholni oddelki naj bodo prostorni, ker res nudijo okrepčila. Na veselici se moramo obnašati dostojno in trezno. Vesela pesem naj odmeva od vseh kotov. V prijaznem razgovoru z došlimi brati naj mine čas, ko pride ura za odhod. Naj se na naših prireditvah ne opazi nikoli opotekajočih se senc!

Odhod naj bo vedno oficijelen, skupen. Predsednik Orla v dotičnem kraju, kjer se vrši izlet, naj se v govoru zahvali za poset vsem bratom in sestrkam. Navduši naj jih za naše ideale še za naprej in naj konča prireditve. Z godbo na čelu naj se sprevod vrne na kolodvor. Domačini naj jih pospremijo. Ko odhaja vlak naj bo slovo zaupljivo, bratsko! Vožnja do doma naj poteče zopet mirno in dostojno. Taki naj bi bili naši izleti, to si želimo!

Skupinske vaje na šestih bradljah.

Ivo Kermavner.

Odkar obstoja naša telovadna organizacija, se še niso na nobeni javni prireditvi proizvajale vaje istočasno na večih enakih orodjih. Zato je sklenil vaditeljski zbor

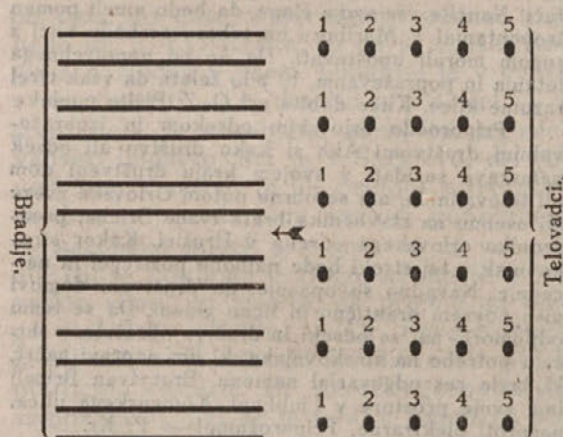
O. Z., da se bodo na I. slovanskem orlovskem taboru v Mariboru proizvajale skupinske vaje na šestih bradljah.

Da bodo te vaje, ako se bodo lepo in

enakomerno proizvajale, dobro učinkovale na gledalce, je samoobsebi umevno. Posebno pozornost moramo obračati pri teh vajah na enakomernost, tako, da telovadci na vseh šestih bradljah izvedejo posamezne gibe istočasno, enako kakor pri prostih vajah. Vsem boljšim telovadcem se priporoča, da se pričnejo takoj vaditi; za vrste pa, ki bodo tekmovali v višjem oddelku, so te vaje obvezne. Vaje so tri zelo enostavne, samo takoj je treba pričeti z vadbo.

Splošna navodila k vajah: Za vsako bradljo je treba 5 telovadcev. Bradlje — 6 po številu — stoje vzporedno oddaljene ena od druge približno 3 m. (Glej 1. sliko.) Telovadci prikorakajo v šesterostopih k bradljam ter se vsi hkrati vstavijo na vadiateljevo povelje in stoje v bočnih vrstah prečno na koncih bradelj kakor kaže 1. slika.

1. slika.

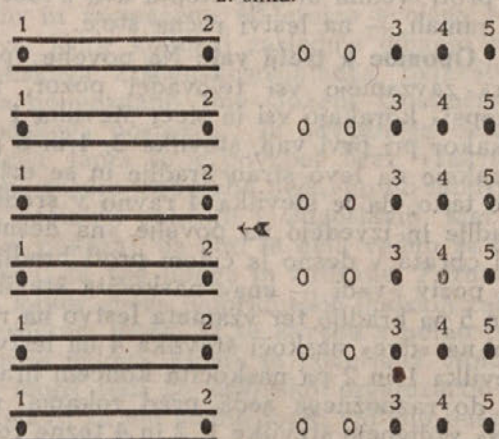
1. vaja (ki jo delata samo telovadca številka 1 in 2).

Iz stoje prečno na koncu bradlje — oprijem za lestvini — naskok v prednos — težno v ročno stojo (3 sekunde) — težno v prednos — odskok nazaj.

Opombe k prvi vaji: Na vadiateljevo povelje »pozor« zavzameta telovadca številka 1 in 2 pozor in na povelje »stopaj« korakata imenovana h koncema bradlje in sicer koraka številka 1 na levi strani bradlje na nasprotni konec, številka 2 pa ostane na prvotnem koncu bradlje. Na poziv »vadi« se oprimetata bradljenici; ko izgovori »ena«, naskočita v prednos, na »dve« vzdigneta težno ročne stoje, na »tri« se spuščata počasi v prednos, na »štiri« odskočita nazaj in predročita; na povelje »priroči-te« priročita, na povelje »na levo krog« izvedeta celi obrat in na »stopaj« korakata na svoja prvotna mesta. — Isto velja za vse telovadce številka 1 in 2 pri vseh šestih

bradljah. (Glej 2. sliko.) Telovadci številka 3, 4 in 5 te vaje ne delajo.

2. slika.

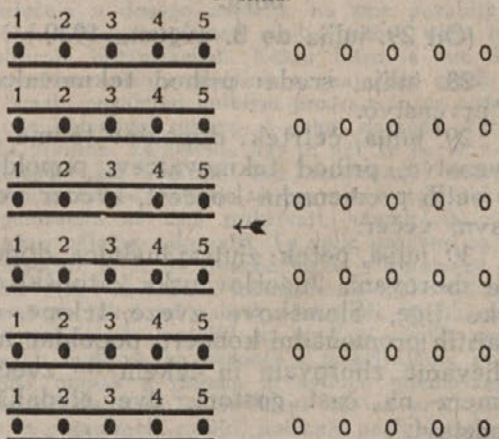

2. vaja (to vajo izvedejo telovadci vseh števil).

Naskok v stegnjeno oporo — raznožni sed za rokama — težno v ročno (tako iz raznožnega seda, nogi se med vzdiganjem stoje spoje) — iz stoje odskok v desno (levo).

Opombe k drugi vaji: Na povelje »pozor« zavzamajo telovadci vseh števil »pozor«, in na »stopaj« korakajo vsi telovadci med bradljami ter naskočijo drug za drugim do raznožnega seda za rokama. Na poziv »vadi« — »ena« vzdignejo vsi hkrati tezne ročne stoje takoj iz raznožnega seda. Telovadci morajo paziti, da vzamejo vsi enako razdaljo eden od drugega. Na povelje »dost« odskočijo telovadci po sledenem redu: številka 1 na desno, številka 2 na levo, številka 3 na desno, številka 4 na levo, številka 5 na desno ter vsi odročijo; na poziv »priroči-te« vsi priroče in na povelje »na levo krog« izvedejo celi obrat ter na »stopaj« odkorakajo vsi na svoja prvotna mesta. (Glej 3. sliko.)

3. slika.

Bohinj itd.; popoldne nadaljevanje zborovanj; zvečer komerz.

3. avgusta, torek: zborovanja.

* * *

Spored, ki nikakor ni popoln in končnoveljavno dovršen, priobčujemo samo v svrhu lažjega usmerjenja udeležnikov. V velikih obrisih razvidi vsakdo, kaj se namerava in v tem smislu se tudi lahko pripravlja. Gotovo pa je, da se bo še mnogo stvari spremenilo: nekaj jih bo odpadlo, druge se bodo zopet pridejale.

† dr. Pero Rogulja.

Dne 19. februarja 1920 je umrl v Sarajevu mož, ob čigar grobu je zaplakala vsa katoliška Jugoslavija, posebno pa še njegovi ožji rojaki Hrvati. Bil je to redki človek, kakor se pojavijo med nami samo od časa do časa, najvrednejši učenec rajnega dr. J. Ev. Kreka, ki ga je skušal Rogulja naslediti v vsem. Omahnil je v cvetu svoje starosti — ni dovršil niti 32 let — v sredi dela in nesebične skrbi za jugoslovansko ljudstvo. Šel je v Sarajevo, da govori tam kmetom in jih pridobi s treznimi in docela prevdarnimi razlogi popolnoma za katoliško misel, a s pota se ni več vrnil. Bil je poklican k Bogu, ki mu je služil vedno vdano in zvesto, da prejme od nje ga zaslužen plačilo. — Dr. Pero Rogulja je bil oni, ki je vzbudil katoliške Hrvate k politični, kulturni in narodnogospodarski samozavesti. Šel se je učiti v tujino in bogat na izkušnjah in znanju je pričel svoje delo tiho in neopaženo. Premagati je moral nešteto nepriliko, baviti se z neštevilnimi zaprekami. Klonil ni nikdar. Z železno voljo in neomajno vztrajnostjo, ki mu je bila lastna, je oral trdo ledino. In katoliški Hrvat je pričel vidno rasti, njegovo moč se je večala od dne do dne. Orač sam pa je ostal vedno skromen in ubog. — Orli se moramo rajnega dr. Pera Rogulje spominjati še prav posebno. Vešč popolnoma slovenskega jezika in pisave — kar je kljub navdušenemu jugoslovanstvu pri nas še redkost — je imel tudi popolno razumevanje za orlovsko organizacijo, kakor je sploh hotel presaditi vse dobre slovenske naprave med Hrvate. Tako je pričel misliti v zadnjem času tudi na to, kako bi organiziral katoliško hrvaško mladino v Orlu. Zasnovali so se po raznih prosvetnih društvih telovadni odseki, ki naj se v primer nem času pretvorijo v Orla. — Čast in trajen spomin takšnemu možu in mi mladi moramo slediti njegovim vzorom!

Jože Gostinčar.

Spomniti se moramo preprostega sina slovenskega naroda, ki je slavil 7. marca tiho in neopaženo 60 letnico svojega rojstva. Kdor količkaj zasleduje gibanje slovenskega krščanskosocialnega delavstva, mu bo poznano ime Jožeta Gostinčarja, ljudskega poslanca. Iz navadnega delavskega fanta se je povzpел brez vsakršne višje šolske izobrazbe nedavno do ministra za socialno politiko v Jugoslaviji, kjer je tudi pokazal, da čuti in dela vedno za delavca, za vse uboge in zatirane. Poznamo ga kakor enega najpridnejših ljudskih zagovornikov, moža, ki se zaveda s polno resnostjo naloge, ki mu je poverjena. Mnogo je storil tudi za orlovsko organizacijo in zastavil za njo vedno svojo vplivno besedo na najvišjem mestu. Za vse to mu izrekamo najpresrčnejšo zahvalo. Največje pa so njegove zasluge pri delu za delavske koristi. Z rajnim dr. J. Ev. Krekom sta bila dolgo časa pri nas edina, ki sta imela popolno razumevanje za delavca in mu lajšala gorje. Tudi v času, ko delavsko vprašanje ni bilo tako pereče kakor je danes, v dobi, ko je bi delavec še malo da ne docela brezpraven in ni mogel najti nikjer prave opore za svoje upravičene zahteve. Našemu slavljenču čestitamo ob njegovi 60 letnici k temu nesebičnemu delu in mu želimo, da bi še deloval mnogo let med nami!

POROČILO O I., II. IN III. ŠTEVILKI »MLADOSTI«.

(Poročal br. Anton Gornik na razgovornem večeru dne 16. marca 1920 v Ljubljani.)

Kar bom govoril, je seveda moje mnenje. Če ne bo prav, me pa poučite. Vsaka organizacija ima svoj program, svoj cilj, namen. Za podlago svojega programa pa mora imeti gotova načela, ki jih ne sme nikoli zatajiti. Vse delo mora biti v prvi vrsti posvečeno temu, da v kolikor mogoče široke plasti zanese svoja načela in da ta načela utrdi v svojih vrstah. Pri vseh sredstvih, ki se jih poslužuje v dosego namena, ne sme pozabiti na svojo podlago, na kateri stoji. Posebno velja to o kulturnih organizacijah. Kakor hitro je vse delo posvečeno samo sredstvom, se kaj rado zgodi, da je kmalu pozabljen kulturni program in se organizacija polagoma prelevi v nekaj drugega, kar je bila prvotno. Zgodovina nas to uči. In če je v organizaciji kaj slabega, kar nasprotuje načelom organizacije — slabosti so povsod — teh slabosti organizacija ne sme prikrivati, ampak jih mora skušati odločno odpraviti. To velja posebno za organizacijo, ki še ne stoji na višku, v katero se napake niso ukoreninile naknadno, ampak so vanjo zanešene takoj od začetka od ljudi, ki jih mora organizacija še vzgojiti na podlagi svojih načel. In teh ljudi ne bo vzgojila s prikrivanjem svojih načel, ampak z vednim in vednim poudarjanjem svojega stališča. To se meni zdi za prvi pogoj, da se organizacija razširi, notranje poglobi in utrdi.

To nalogo morajo predvsem vršiti voditelji, najbolj pa je zato in v prvi vrsti za to poklicano glasilo organizacije. Glasilo mora biti ogledalo, v katerem se jasno zrcali duša in značaj organizacije. Glasilo mora biti prorok svojega ljudstva, ki jasno in glasno oznanja svoja načela, ki jih razlaga za vse življenjske prilike, ki opozarja in bodri, ki razjasnjuje in uči, ki odkriva, pa tudi celi rane. Glasilo kulturne organizacije ne sme biti nikoli izključno samo organizacijska statistika, nikoli samo glasilo zunanje moči in števila, niti ne sme biti v pretežni večini samo to. Glasilo mora biti v prvi vrsti notranje življenjsko načelo, v drugi vrsti tudi drugo. Celo politična stranka, ki je posebno dandanes zelo zelo odvisna od kulturnih organizacij — te organizacije so njen temelj — mora imeti glasilo, ki je glasilo načel in ne samo glasilo števila in moči. Vsaka številka takega glasila mora imeti tako barvo in čeprav izhaja vsak dan. (Spomnimo se na liste med vojsko. Klasičen zgled, kakšno ne sme biti glasilo, je bila »Naša moč«.) Če je to važno pri politični stranki, ki temelji na drugih organizacijah, je to tem bolj važno pri kulturni organizaciji in še celo, če ne izdaja svojega glasila vsak dan, ampak vsak mesec. — Kakšna je naša »Mladost«? Orlovska organizacija je gotovo v prvi vrsti kulturna organizacija. Telovadba ji je sredstvo, da ž njo pritegne naše fante nase, jih drži in organizira, ter tako lažje vrši med njimi svoje kulturno poslanstvo; izobraziti jih v zavedne, izobražene, značajne katoliške može. Podlaga naše organizacije so versko-nravna načela, ki jih mora organizacija pokazati tudi na zunaj. In zato je, mislim, posvečen ves naš tabor v Mariboru, kakor manifestacijsko sredstvo naše verske zavesti. Naša organizacija gotovo še ni na višku te kulturne izgrajenosti. Orel je začel tam, kjer je nehala vojna razdrapanost. Zato ni čudno, da je še veliko napak. In te mora organizacija odpraviti: Pionir vsega tega dela pa je naša »Mladost«. Ona mora biti ogledalo našega kulturnega poslanstva, prvi glasnik naših načel, prvi učitelj naših fantov, zastava, ki nas loči od naših nasprotnikov in prorok, ki odpravlja naše slabosti. To je prva in glavna naloga »Mladosti«. Za tem in v drugi vrsti pridejo naša sredstva, naša moč in število. — Ali je »Mladost« taka? (Tu bodi povedano, da se ne da ocenjevati »Mladosti« kot take samo iz prvih treh števil. To delo bomo naredili pri zadnji številki.) Zdi se mi, da prva številka »Mladosti« ni to, kar bi po zgornjih načelih morala biti. Ali ni za mesecno glasilo prve kulturne organizacije na Slovenskem en kulturni članek premalo? Oglas za mariborski tabor mora gotovo priti na prvo mesto, je pa le samo oglas-inserat. Ali ni zunanega pregleda naše organizacije z ozirom na en članek malo preveč? Samo na sebi ga gotovo ni preveč! Finžgarjev govor je zlata vreden in jaz sem ga v »Mladosti« vesel. Drugi pa pravijo, da spada v »Zoro« in da so naši fantje v splošnem ostali brez vsakega načelnega članka v prvi številki »Mladosti«. Nisem samo jaz, ki nisem bil zadovoljen s prvo številko ravno vsled tega, kar smatram za najvažnejše, bili so tudi drugi. Nismo pa nastopili nikjer s kritiko, ker se iz ene številke ne da ocenjevati cel list, čeprav se to navadno zgodi. Tudi jaz sem bil v ta »šmir« potisnjen od drugih. Smo pa ti nezadovoljneži popolnoma zadovoljni z drugo in tretjo številko. Pol številke je posvečene glavni in prvi nalogi našega pionirja, da uči, čisti, oznanja in izrezuje rane! Bog jo živi tako »Mladost«! (NB. Zgoraj ni mišljeno, da je morda urednik kriv, da ni bilo člankov, lahko so krivi tudi tisti, ki bi morali pa ne pišejo za »Mladost«.) V oceno posameznih člankov se seveda ne morem spuščati. V

glavnem naj bo toliko dovolj o zadovoljnosti in nezadovoljnosti nergačev. (Sličnih misli bi želel iz vseh orlovskih odsekov. Vsak naj pove kakšno si želi »Mladost« in kaj mu ni všeč. Prostor za vsako pametno izmenjavo misli je vsem na razpolago! — Urednik.)

Br. Franc Terseglav, pisatelj Zlate knjige.

Br. Franc Terseglav je bil prva leta urednik »Mladosti« in je pri orlovski organizaciji sploh veliko delal. Njegovo najlepše delo pa je Zlata knjiga, ki ima trajno vrednost. Sedaj se še nahaja v ruskem ujetništvu, odkoder želimo, da bi se mogel vrniti čimprej.

Dijaški Orel v Celju se prav lepo razvija v organizatoričnem in tehničnem oziru. Člani obiskujejo telovadbo redno in z veseljem. Tudi udeležba pri fantovskih večerih je prav zadovoljiva. Le pogumno na delo za narod! — Bog živi!

Črnomelj. V nedeljo 18. jan. 1920, se je vršil občni zbor telovadnega odseka Orel. Občni zbor je pokazal živahno delo, ki vlada v odseku. To potrjujejo tudi sledeče številke: Število telovadnih ur je bilo 150; povprečni obisk 2680. Število fantovskih večerov z deklamacijami in predavanji 9. Javnih nastopov 4. Odbor je imel 7 sej. Priredil je dvadnevni tečaj 7. in 8. decembra 1919. Pri tej priliki se je ustanovilo tudi belokranjsko orlovsko okrožje. Odsek ima posebno blagajno za mariborski tabor, na katerega se živahno pripravljamo. Upamo, da bo dobil vsak telovadec iz te blagajne

povrnjene vožne stroške. Člani so sodelovali pri 14. prireditvah Izobraževalnega društva. Tako je odsek pokazal takoj prvo leto po vojni, kje naj išče krščanski mladenič prenovitve in prerodenja. Z delom je pokazal kako je treba celiti rano, ki jo je vsekala vojna tudi slovenski mladini. Le potem, ko se združi vsa krščansko misleča mladina pod beli, jasni orlovski prapor, bo prišla na površje zopet zavest pravičnosti, poštenosti in čednosti, kar mora biti ponos in dika slovenskega fanta! — Bog živi!

Školjeloško orlovsko okrožje. S pomladjo se je začelo novo življenje tudi po odsekih. Školjeloški odsek je priredil na pustni torek vsem prijateljem naše misli zabavni večer, ki se je prav lepo obnesel. Izbrani nastopi Orlov in z dovrše-

nostjo izvajane simbolične vaje Orlic, kakor tudi petorica in tekanje, so se še posebno lepo izvršili. Orodna telovadba članov je bila na višku. Za praznik sv. Jožefa pa se je pripravljala naša množevilni naraščaj, da pokaže svoj napredek. Stariološkemu odseku je smrt ugrabila člana-akademika Kalana. Na zadnji poti so ga spremili Orli iz Stare loke in iz Škofje loke. Moški pevski zbor iz mesta mu je pa zapel tri lepe žalostinke. Odseka v Selcih in železniki sta se tudi poživila v nedeljo dne 29. februarja. Želimo, naj bi se v njih organizirala vsa dobra mladina v selški dolini in zgradila s tem najlepši spomenik pokojnemu Kreku. Poljansko dolino mislimo pa vzdriniti spomladi s pomočjo naših vrlih dijakov-Orlov.

Presojaj samega sebe! Tomaž Kempčan piše: Sebi ne smemo preveč verjeti, ker nam dostikrat nedostaja milosti in razuma. Malo je svetlobe v nas in še to brzo izgubimo po nemarnosti. Pogosto ne opazimo, da smo tako slepi na duši. Dostikrat storimo hudo, pa se še huje izgovarjamo. Včasih nas žene strast, pa mislimo, da je gorečnost. — Mi grajamo slabosti drugih, pa ne pazimo na svoje napake. Dovolj hitro čutimo in presojujemo, kaj trpimo vsled drugih; ne pomislimo pa, koliko trpe drugi zaradi nas. Kdor bi prav in dobro presojal svoja dela, bi bližnjega ne sodil ostro. — Notranjemu človeku je skrb za sebe nad vse skrbi, in kdor na sebe zvesto pazi, lahko molči o drugih. Nikoli ne boš notrajen in pobožen človek, ako ne boš molčal o drugih in posebno skrbno pazil na sebe. Če imaš pred očmi le sebe in Boga, te bodo motile malo zunanje reči. — Kje pač si, kadar ne veš sam za sebe? In kadar si vse preletel, samega sebe pa zanemaril, kaj si pridobil s tem? Ako želiš imeti mir in pra-

vo edinstvo, je treba, da opustiš vse drugo in paziš le na samega sebe. — Mnogo boljši boš, ako se otreseš vseh posvetnih skrbi. Zelo pa boš oslabil, ako čas kaj ceniš. Nič naj ti ne bo veliko, ne visoko, ne mило, ne ljubo, nego sam Bog ali kar je od Boga! — Zaničuj vsako tolažbo, ki ti pride od katerekoli stvari. Duša, ki ljubi Boga, zaničuje vse, kar je pod Bogom. Sam Bog, ki je več in neizmeren in ki vse napolnjuje, je duši tolažba in srcu pravo veselje.

Brat'e, samo tako ne! V soboto 13. marca 1920 je imel Sokol I v Ljubljani telovadno akademijo v Unionovi dvorani. Ob kakih pol treh zjutraj nastane na ulici tako živinsko tuljenje, da ni bilo verjeti, da morejo takšni glasovi prihajati iz človeških grl! Vstanem in pogledam pri oknu na ulico! Iz hotela prihajajo Sokoli in Sokolice, očitno zelo polni vinskih duhov. Kričijo, vpijejo, skušajo peti, kakšen »živio« se še razume, precej gužgaje se zginejo polagoma! Pa so menda sklenili, da se pri sokolskih prireditvah ne sme o točiti alkoholne pijače. — Orli, ne posnemajmo jih. Svoje prireditve zaključimo preje in se vračamo trezni, a veseli domov!

Načelo — tudi v politiko! — Javna človeška delavnost se zrcali v politiki. Ne more biti torej v tem oziru tudi Orlo vseeno, ki se bori za čistost in doslednost katoliškega načela, kakšna je ta delavnost. Politično delovanje, ki ga moremo smatrati za urejevanje družabnih razmer v državi, je usodno za vse državljane in jim more biti v dobro ali pa v zlo. Nasprotniki katoliške misli hočejo v politiki uveljaviti svoje prepričanje, da naj bo ta brez načel, da naj se prilaga trenutnim razmeram in zahtevam.

Pripravljeni so na vsake pogodbene dogovore, samo da se morejo obdržati na površju in tako tudi drugim s politično močjo vbijati svoje nazore v glavo. Da takšno ravnanje ni in ne more biti pravilno in ljudstvu koristno, je gotovo. Nasprotje temu morajo pokazati politiki-katolici, ki se morajo zavedati od prvega početka svojega dela pa do konca, da dajejo politiki edino načela pravost, doslednost, vztrajnost in končno zmago, kakor je pisal svojčas dr. A. Mahnič. Politik-katoličan mora delati z

ljudstvom za ljudstvo, po volji in navodilih onih, ki je bil od njih v to izbran. Mislim; nikjer drugje ni tolike potrebe, da stopi osebnost docela v ozadje, kakor ravno pri politiki. Najodgovornejše mesto je to, zato je treba tudi najvestnejše službe. Katoliški politik mora zametavati predvsem sredstva, ki bi uvažala v politiko breznačelnost in samo trenutne dobrine in morebiti še zato, da ohrani tako kakšno osebnost dalje časa na površju. In takšna politika tudi ne bo nikoli propadla, dočim izginejo stranke, ki nimajo nič načelnega in občeveljavnega v svojem programu, prej ali slej. Zato naj veljajo vsem katoliškim politikom ponovno besede: (dr. A. Mahnič, Več-lučil!) Torej načelo! Mož se mora držati načela. Pot načela je sicer ozka in težavna, pot načela je dolga, toda časna, zmagovita. Usoda krščanskega načela je usoda Onega, iz katerega to načelo izhaja, Jezusa Kristusa. Načelo vodi po poti zatajevanja in trpljenja, po poti križa. Kristus ni iskal trenutnega uspeha, oznanjal je resnico, bodi vseh ali ne, grajal, bičal je napake, dasi je videl, da bo moral radi tega v smrt — a njegov evangelij je končno vendar prodril in si upo-

koril svet. Tako moramo tudi mi, bodi umestno ali neumestno, vseh ali nevseh, predvsem izpovedati pravo krščansko načelo, ž njim moramo zvesto vztrajati, tudi ko bi ne dosegli najmanjšega uspeha. A uspeh ne izostane; krščansko načelo je božje načelo, je božja moč; zato zmagga, počasi sicer, a gotovo, kakor gotovo je Bog, njegov izvor. To je zmagga, ki premagga svet, vera naša — recimo: načelo naše! Brez pogodbenih dogovorov, brez vsakega popuščanja, tudi v najmanjši stvari ne! Doslednost, odločnost!

Nasprotniki orlovstva delajo tiho, a neumorno. Povsod, kjer le mogoče se skušajo uveljaviti in posebno svobodomiselno sokolstvo hoče imeti veliko besedo v državni upravi. Na vsa važnejša mesta postavljajo svoje ljudi, svojo organizacijo širijo z državno podporo. Orel pa je navezan na samega sebe, na svojo lastno silo. Ta pa velja več, ko vsa izumetničena upravna modrost. Treba je, da delamo vztrajno in neumorno, s pravi načelnim prepričanjem. V strnjenih vrstah, z neupogljivo orlovsko zavestjo! Vsak na svojem mestu, vsikdar in povsod!

OMIKA IN PROSVETA

Maryan Morawski, S. J., Večeri ob Lemanu. Prestavil France F. Stelè. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Str. 224, cena K 19'20. — Izredno dobra knjiga, žal le; da je preprostem človeku nekoliko težje umljiva. Vendar z malim razmišljanjem more koristiti tudi temu in zato jo Orlom priporočamo. Želeti je, da bi se knjiga brala in razlagala na fantovskih večerih, kjer bi dobili člani najboljše odgovore glede raznih verskih vprašanj in pojasnili bi se jim tudi dvomi v njih. Knjiga je priporočljiva posebno zadnji čas, ko so postali ljudje precej lahkomišelní in kaj malo povprašujejo po višjem zmislu življenja, skrbi jih le zemeljska sreča. Bratje, nabavite si jo, berite!

Trenutki oddiha. Igra, povesti, novele, legende. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Str. 189, cena K 9'60. — Orlovskim odsekom bo knjiga posebno dobrodošla po igri »Vse naše«, ki jo je spisal F. S. Finžgar in ima samo možke vloge. Povesti bodo nudile pa posameznim bratom prijeten oddech in so povoljno pisane.

F. S. Finžgar, Diví lovec. Znana igra je izšla v novi in menda nekoliko popravljeni izdaji. Založila jo je Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani in stane izvod K 7'20. Odveč bi bilo priporočati igro, ker malo da ne vsi naši odrsi so jo že vpriporizili. Igra je pa tudi res dobra in nam lepo ponazarja slovensko življenje prejšnjih časov.

»Slovenski učitelj.« Glasilo jugoslovanskega krščanskega učiteljstva Urejuje F. Fabinc. — Slomškova zveza v Ljubljani izdaja že 21. leto svoje glasilo. V zadnji (2.) številki nam je posebno všeč I. Štrukljev članek: Na krov za samoodločno in svobodo šole, kjer zahteva, naj gremo z vso odločnostjo na delo za svobodno versko šolo, brez

svobodomiselnega učiteljstva. Veseli nas pisateljeva odločnost, ki bi jo radi videli povsod v naših vrstah. Tako je prav, živeli naslednji!

»Zdravje.« Društvo za čuvanje narodnega zdravja v Belem gradu izdaja že 10. leto mesečnik »Zdravje«, ki objavlja izpod peresa najboljših srbskih zdravnikov poljudne članke v vseh panogah ljudskega zdravstva; urednik je sloveči srbski higienik prof. dr. Jovanović-Batut. Sedaj izhaja »Zdravje« tudi v slovenskem izdanju in je prva številka že izšla. Da bode listu, ki ima nalogo čuvati narodno zdravje, mogoče ta vzvišeni namen tudi resnično doseči, mu je treba vsestranske podpore. Odpreti se mu mora pred vsem pot v vse stanove in v vse hiše. Dolžnost nas vseh je, da širimo list med najširšimi plastmi naroda. Saj je tudi nam vseka dolgoletna svetovna vojna rane, iz katerih bodo še pozni rodovi krvaveli, ako ne preskrbimo za naglo odpravo. Najboljše sredstvo je dobro in poučno čtivo. Prva številka »Zdravja« obravnava razna važna poglavja iz ljudskega zdravstva, prinaša zlasti nujna navodila do čim materam, opozarja javnost na nevarnost jetičnih bolnikov, ki trosijo kali tuberkuloze med zdravimi ljudmi, dokazuje s svarilnimi zgledi pogubnost alkoholizma itd. — Zdravstveni odsek za Slovenijo in Istro v Ljubljani, ki je prevzel uredništvo slovenskega izdanja, in kamor naj se pošilja tudi naročnina (24 K za celo leto), se obrača na vse vzgojitelje slovenskega naroda, na vsa prosvetna in telovadna društva, na vse stanovske organizacije, zlasti delavske, da širijo list v svojem krogu. Po možnosti se bodo upoštevale tudi vse upravičene želje in nasveti glede vsebine in oblike ter se bo poročalo o njih osrednjemu društvu v Belem gradu.

Orlovske potrebščine

ima v zalogi Gospodarski odsek Orlovske zveze v Ljubljani, Jugoslovanska tiskarna. Obračajte se edino nanj. Začasno priporoča in razpošilja:

Zlata knjiga slovenskih Orlov, nevezana K 8'—	Krogle za metanje v daljavo, lite iz železa K 60'—
Vsak Orel jo mora docela poznati in se po njej ravnati.	Telovadni črevlji „ 60'— (Pri naročilih navedite vedno številko velikosti noge.)
Mladinske in telovadne igre „ 8'— Za sleherne načelnika neobhodno potreben učni pripomoček v telovadnici, zlasti še za one, ki vodijo naraščaj. Priporoča se tudi vsem šolskim vodstvom.	Orlovska pesmarica „ 3'— (Pri naročilih nad 20 izvodov K 2'50 iztis.)
Mladeniška telovadna organizacija „ 1'— To je sicer star pravilnik Orlovske zveze, a še vedno uporaben, posebno za ustanavljanje novih odsekov.	Dr. Fr. Kimovec, Staroslovenska sv. maša, posamezen glas „ 2'—
Sprejemnica za člane (diplome) „ 4'— »Mladost«, letniki 1915 do 1918 (letnik 1919 nepopolen), vsak po „ 5'—	Trakovi z napisi za surke, vsak „ 2'50
Partiture za klavir orlovske himne, prostih vaj, vaditeljskih, za naraščaj itd. po K 5'— in „ 10'—	Orlovski znaki so pošli in je naročena nova pošiljatev.
	Orlovske čepice (štef. 50—55) so v delu in jih lahko naročate že vnaprej. Cena bo okoli 50 K.
	Tekmovalne vaje za Maribor „ 12'—
	Vadnik „ 18'—
	— Zavojnina in poštnina se zaračunaj posebej. —

Iz osrednje pisarne Orlovske zveze.

Osrednja pisarna O. Z. je v Ljubljani, Jugoslovanska tiskarna, III. nadstropje. (Vhod skozi knjižnično dvorano K. T. D., tretja vrata levo.)

Uradne ure so vsak delavnik od 8. do 12. dopoldne in od 2. do 6. popoldne.

Predsednik in tajnik uradujeta vsak delavnik med 4. in 6. uro popoldne. Ta čas so v pisarni navadno še tudi nekateri drugi člani predsedstva in vaditeljskega zbora O. Z. ter okrožni poročevalci.

Kdor pride v Ljubljano naj se oglasi v primernem času redno v pisarni O. Z., kjer bo dobil za delo v orlovskem odseku vsa potrebna pojasnila in navodila. V pi-

sarni je tudi **dopisna knjiga**, kamor na zapiše svoje prošnje in želje.

Dopisi se naslavljaajo edino na naslov: Orlovska zveza, Ljubljana, Jugoslovanska tiskarna in **ne na posamezne osebe** (predsednika, okrožne poročevalce, tajnika itd.) Držite se strogo vsi tega!

Ves denar se pošilja edino po pošt-nih položnicah na čekovni račun Orlovske zveze pri poštnem čekovnem uradu v Ljubljani štef. 11.456. Zahtevajte vedno poštno položnico.

Naročnina »Mladosti« se pošilja edino na **upravnishvo »Mladosti«** (kjer se tudi list naroča, ne pa uradniku ali Orlovski zvezi) po poštni položnici na čekovni račun štef. 10.660.

Nujno opozarjamo vse orlovske od-

seke, da se požu-

rijo z naročili telovadnih oblek, telovadnih čevljev, čepic ter blaga za kroje. Mariborski tabor se nam približuje čimbolj. Kdor svojih orlovskih potrebščin ne bo naročil takoj pravočasno, tistemu se zadnji mesec nikakor ne bo moglo več postreči. Opozarjamo vse na to! Kdor se ne bo ravnal po tem, naj pripiše posledice samemu sebi. Naročite torej takoj, ne odlašajte več! Vse stvari dobite pri Gospodarskem odseku Orlovske zveze v Ljubljani.

Tekmovalne vaje za mariborski tabor so izšle. —

Tekmovalci,

sezite po njih in urite se, dokler je še čas! Vsakega zamujenega dneva je velika škoda.

Vadnik naročite pri Gospodarskem odseku

Orlovske zveze v Ljubljani. — To je

naša prva orlovska telovadna učna knjiga, ki smo je vsi težko pričakovali. Zdaj pa jo vzemimo v roke in učimo ter vadimo se!

